

LUKÁŠ MATOUŠEK

DAVID A ŠALAMOUN

(2012)

Tři biblická zastavení pro recitaci a harfu

Tyto noty je **DOVOLENO** kopírovat.
It is **ALLOWED** to make copies of this music.
Es ist **ERLAUBEN** diese Noten zu kopieren.
Est-il **POSSIBLE** de faire des copies de cette musique.

Melodram David a Šalamoun vznikl v říjnu 2012 z podnětu Společnosti Zdeňka Fibicha pro 15. Mezinárodní festival koncertního melodramu 2012 a byl inspirován dovedností harfistky Hany Hrachovinové, která jej poprvé provedla s Jiřím Klemem 18.11.2012 v Praze.

Zhudebnil jsem výňatky z kralického překladu bible, jehož poetičnost u mne stále vítězí nad ostatními překlady (včetně ekumenického). Zaujala mne tři místa z 1. a 2. knihy Samuelovy, z 1. Královské a ze 2. Paralipomenon. David hrající Saulovi na harfu (proto je skladba pro sólovou harfu), bolestně nádherný a upřímný nářek Davidův, když se dozví o smrti Saulově jeho syna Jonatana, kterého měl velmi rád a nakonec některé momenty ze stavby Hospodinova chrámu, který místo Davida staví jeho syn Šalamoun.

Durata ca 20 minut

- I. *David před Saulem* 9 min.
- II. *Pláč Davidův* 5 min.
- III. *Šalamounův chrám* 6 min.

I. David před Saulem

Potom řekl Samuel Izai: Jsou-li to již všichni synové? Odpověděl: Ještěť zůstává nejmladší, a aj, pase ovce. Tedy řekl Samuel Izai: Pošli a vezmi jej; nebo aniž sedneme za stůl, dokudž on sem nepříjde. I poslal a přivedl ho. Byl pak ryšavý, krásných očí a libého vzezření. I řekl Hospodin: Vstana, pomaz ho, nebo to jest ten. Protož vzal Samuel roh s olejem, a pomazal ho uprostřed bratří jeho. I odpočinul Duch Hospodinův na Davidovi od toho dne i potom.

Takž Duch Hospodinův odšel od Saule, a nepokojil ho duch zlý od Hospodina. Služebníci pak Saulovi řekli jemu. Necht' rozkáže pán služebníkům svým, kteříž stojí před tebou, ať hledají muže, kterýž by uměl hráti na harfu, aby, když by přišel na tě duch Boží zlý, hrál rukou svou a tobě aby lehceji bylo. Tedy řekl Saul služebníkům svým: Vyhledejte mi muže, kterýž by uměl dobře hráti a přiveďte ke mně. I odpověděl jeden z služebníků a řekl: Aj, viděl jsem syna Izai Betlémského, kterýž umí hráti, muže udatného a bojovného, též správného a krásného, a jest s ním Hospodin.

Protož poslal Saul posly k Izai, řka: Pošli mi Davida syna svého, kterýž jest při stádu. Když pak přišel David k Saulovi, stál před ním; i zamiloval ho velmi, a učiněn jest jeho oděncem. I bývalo, že kdyžkoli napadal duch Boží Saule, David bera harfu, hrával rukou svou; i míval Saul polehčení, a lépe mu bývalo, neboť ten duch zlý odstupoval od něho. *I. Sam. 16/11-18, 21, 23*

Stalo se pak, když se David navracoval od zabití Filistinského, že vyšly ženy z každého města Izraelského, zpívající a plesající, vstříc Saulovi králi s bubny, s veselím a s housličkami. A prozpěvovaly jedny po druhých ženy ty, hrajíce, a řekly: Porazilť jest Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců.

I rozhněval se Saul náramně, nebo nelíbila se mu ta řeč. Pročež řekl: Dali Davidovi deset tisíc, a mně dali toliko tisíc. Co mu ještě přes to přivlastní, leč království? Protož Saul zlobivě hleděl na Davida od toho dne i vždycky.

Stalo se pak druhého dne, že duch Boží zlý napadl Saule a David hrál rukou svou jako i jindy vždycky. Saul pak měl kopí v ruce své. I vyhodil Saul kopí, řka: Prohodím Davida až do stěny. Ale David uhnul se jemu po dvakrát.

A bál se Saul Davida, proto, že Hospodin byl s ním, a od Saule odstoupil. *I. Sam. 18/6-12*

Mluvil pak Saul k Jonatovi synu svému a ke všechněm služebníkům svým, aby zamordovali Davida, ale Jonata syn Saulův liboval sobě Davida velmi. I oznámil to Jonata Davidovi řka: Usiluje Saul otec můj, aby tě zabil; protož nyní šetř se, prosím, až do jitra, a usadě se v skrytě, schovej se. *I. Sam. 19/1-2*

II. Pláč Davidův

A aj, dne třetího přišel jeden z vojska Saulova, maje roucho roztržené a prach na hlavě své. Kterýž když přišel k Davidovi, padl na zemi a poklonil se. I řekl jemu David: Odkudž jdeš? Jemuž odpověděl: Z vojska Izraelského utekl jsem. Opět řekl jemu David: Cože se stalo? Medle, pověz mi. Kterýž odpověděl: To, že utekl lid z boje, a množství lidu padlo a zbito jest; též i Saul a Jonata syn jeho zabiti jsou.

Tehdy nařikal David naříkáním tímto nad Saulem a nad Jonatou synem jeho.

Ó krásu Izraelská, na výsostech tvých zranění, jakť jsou padli udatní! Ó hory Gelboe, ani rosa, ani déšť nespadej na vás, ani tu buď pole úrodné; nebo tam jest povržen štít udatných, štít Saulův, jako by nebyl pomazán olejem.

Od krve raněných a od tuku udatných lučiště Jonatovo nikdy zpět neodskočilo, a meč Saulův nenavracoval se prázdný. Saul a Jonata milí a utěšení v životě svém, také při smrti své nejsou rozloučení. Nad orlice bystřejší, nad lvi silnější byli.

Dcery Izraelské, plačte Saule, kterýž vás odíval červcem dvakrát barveným rozkošně, kterýž dával ozdoby zlaté na roucha vaše. Ach, jakť jsou padli udatní u prostřed boje? Jonata na výsostech tvých zabit jest.

Velice jsem po tobě teskliv, bratře můj Jonato. Vzácnější u mne byla milost tvá nežli milost žen. Jako jediná matka miluje svého syna, tak jsem tě miloval. Ach, jakť padli udatní a zahynula odění válečná.

II. Sam. 1/2-4, 17, 19, 21-27

III. Chrám Šalamounův

Poslal Šalamoun k Chíramovi, řka: Ty víš, že David otec můj nemohl vystavěti domu jménu Hospodina Boha svého pro války, kteréž jej obkličovali. Ale nyní Hospodin Bůh můj dal mi odpočinutí všudy vůkol, není žádného protivníka, ani outoku nebezpečného. Z té příčiny, aj, úmysl mám stavěti dům jménu Hospodina Boha svého, jakož mluvil Hospodin Davidovi otci mému.

Stalo se tedy, když uslyšel Chíram ta slova Šalamounova, že se zaradoval náramně, a řekl: Požehnaný Hospodin budiž nyní, kterýž dal Davidovi syna moudrého nad tím lidem tak mnohým.

I. Král. 5/2-5, 7

Dům pak, kterýž stavěl král Šalamoun Hospodinu, byl zdělí šedesáti loktů, a zšíří dvadcíti, a zvýší třidcítí loktů.

Stala se pak řeč Hospodinova k Šalamounovi, řkoucí: Tot' jest ten dům, který ty stavíš. Jestliže budeš choditi v ustanoveních mých, a soudy mé vykonávati, a ostříhati všech příkázání mých, chodě v nich, tedy upevním slovo své s tebou, kteréž jsem mluvil Davidovi otci tvému.

A tak vystavěl Šalamoun dům, a dokonal jej. Potom vystavěl síň prostřední ze tří řadů kamení tesaného, a jednoho řadu dříví cedrového.

I. Král. 6/2, 11-12, 14, 36

Poslav pak král Šalamoun, povolal Chírama z Týru, proto že byl plný moudrosti a rozumnosti i umění dělání všelikého díla z mědi.

I. Král. 7/13-14

Udělal před domem sloupy dva na třidceti a pět loktů zvýší a makovice, kteréž byly na každém svrchu, na pěti loket. Zdělal též i řetízky, a otočil je okolo makovic těch sloupů, a udělav jablek zrnatých sto, dal mezi řetízky. A postavil ty sloupy před chrámem, jeden po pravé a druhý po levé straně, a dal jméno tomu, kterýž byl po pravici Jachin, a jméno tomu, kterýž byl po levici, Boaz.

II. Par. 3/15-17

I dokonáno jest dílo sloupů.

I. Král. 7/22

I vnesli kněží truhlu smlouvy Hospodinovy na místo její, do vnitřního domu. Nic nebylo v truhle kromě dvou tabulí kamenných, které tam vložil Mojžíš na Orebě.

I. Král. 8/6, 9

DAVID A ŠALAMOUN
Tři biblická zastavení pro recitaci a harfu
(2012)

Lukáš Matoušek

I. David před Saulem

Moderato

Arpa

D, C, H, E#, F#, G, A#

8

mp *p*

Potom řekl Samuel Izai: Jsou-li to již všichni synové?

Odpověděl: Ještěť zůstává nejmladší, a aj, pase ovce.

15

rep. sempre

Tedy řekl Samuel Izai:

Pošli a vezmi jej;

20

nebo aniž sedneme za stůl,
dokudž on sem nepřijde.

I poslal a přivedl ho. Byl pak ryšavý, krásných očí
a libého vzezření.

27

rep. sempre *mf* Eb, A

I řekl Hospodin:

33

p

Vstana, pomaz ho, nebo to jest ten.

40

rep. sempre

Protož vzal Samuel roh s olejem, a pomazal ho uprostřed bratří jeho.

47

rep. sempre

I odpočinul Duch Hospodinův na Davidovi od toho dne i potom.

53

Takž Duch Hospodinův odšel od Saule, a nepokojil ho duch zlý od Hospodina.

60

mf *poco accel.* *ff*

65

rit. e pesante *f* E#,A#

Služebníci pak Saulovi řekli jemu.

Nechť rozkáže pán služebníkům svým, kteříž stojí před tebou, ať hledají muže, kterýž by uměl hráti na harfu,

71

mf E₃ *pp* *rep. sempre*

aby, když by přišel na tě duch Boží zlý, hrál rukou svou a tobě aby lehčeji bylo.

75

rep. sempre *p*

Tedy řekl Saul služebníkům svým: Vyhledejte mi muže, kterýž by uměl dobře hráti a přiveďte ke mně.

81

mp

i mival Saul polehčení, a lépe mu bývalo,
neboť ten duch zlý odstupoval od něho.

132

Poco maestoso

139

Stalo se pak, když se David navracoval od zabití Filistinského, že vyšly ženy z každého města Izraelského,

146

zpívající a plesající, vstříc Saulovi králi s bubny, s veselím a s housličkami.

152

più mosso giubiloso

non arpeggio

A propěvovaly jedny po druhých ženy ty, hrajíce, a řekly:

Porazilť jest Saul svůj tisíc, ale David svých deset tisíců.

159

maestoso

Tempo I.

I rozhněval se Saul náramně, nebo nelíbila se mu ta řeč.

165

Pročež řekl: Dali Davidovi deset tisíc, a mně dali toliko tisíc. Co mu ještě přes to přivlastní, leč království?

173

Protož Saul zlobivě hleděl na Davida od toho dne i vždycky. Stalo se pak druhého dne, že duch Boží zlý napadl Saule

178

184

a David hrál rukou svou jako i jindy vždycky.

185

190

Saul pak měl kopí v ruce své. I vyhodil Saul kopí, řka:

191

196

Prohodím Davida až do stěny.

197

201

Ale David uhnul se jemu po dvakrát.

A bál se Saul Davida.

202

207

A bál se Saul Davida, proto,

208

213

že Hospodin byl s ním, a od Saule odstoupil.

214

219

Mluvil pak Saul a ke všechněm aby zamordovali
k Jonatovi synu svému služebníkům svým, Davida;

223

f espress. E, A#

ale Jonata syn Saulův liboval sobě Davida velmi.

229

f *p* E_b

I oznámil to Jonata Davidovi řka: Usiluje Saul otec můj, aby tě zabil;

236

mp *f*

protož nyní šetř se, prosím, až do jitra, a usadě se v skrytě, schovej se.

242

mf *diminuendo poco a poco*

247

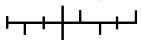
pp *rit.* *sva.*

II. Pláč Davidův

Grave

pp

D, C#, H, E_b, F#, G, A_b

A aj, dne třetího přišel jeden z vojska Saulova, a maje roucho roztržené a prach na hlavě své.

mp *ff* *lunga* *lunga* H_b

Kterýž když přišel k Davidovi, padl na zemi a poklonil se;

più mosso *mf* *rit.*
rep. sempre

I řekl jemu David:

Odkudž jdeš?

Jemuž odpověděl:

Z vojska Izraelského utekl jsem.

Grave *più mosso* *rep. sempre*

Opět řekl jemu
David:

Cože se stalo?
Medle, pověz mi.

Kterýž odpověděl:

Grave *più mosso*

To, že utekl lid z boje, a množství lidu padlo a zbito jest;

těž i Saul a Jonata syn jeho zabiti jsou!

pp

Tehdy nařikal David nařikáním tímto

nad Saulem a nad Jonatou synem jeho.

f *p* *mf* *pp*

Ó krásu Izraelská,

na výsostech tvých zranění,

jakt' jsou padli udatní!

H₁ *H₂*

Ó hory Gelboe,

ani rosa, ani déšť nespadej na vás,

ani tu buď pole úrodné;

nebo tam jest povržen štít udatných štít Saulů jako by nebyl pomazán olejem.

44 *rit. e pesante*

Od krve raněných a od tuku udatných
lučiště Jonatovo

48 *poco rubato* **Grave** *meno mosso* *più mosso*
ff con pedale *mf* *p (quasi echo)* *mf*
8va

nikdy zpět neodskočilo, a meč Saulův
nenavracoval se prázdný.

Saul a Jonata milí a utěšení v životě svém,
také při smrti své nejsou rozloučení.

54 *cantabile* *mp* *flag.* 8va

Nad orlice bystřejší, nad lvi silnější byli.

61 *flag.* *mf* *p*

Dcery Izraelské, plačte Saule, kterýž vás
odíval červcem dvakrát barveným rozkošně, kterýž dával ozdoby zlaté na roucha vaše.

69 *mf* *mp* 8va

Ach, jakť jsou padli udatní u prostřed boje?
Jonata na výsostech tvých zabit jest.

74 *mf* *pp*

80 *più mosso* *rit.* **Grave**
f espress. *Glissando* 8va *pp* *mp*

Velice jsem po tobě teskliv,
bratře můj Jonato.

Vzácnější u mne byla milost tvá nežli milost žen.

Musical score for measures 83-90. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *mf*, *p*, and *mp*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

Jako jediná matka miluje svého syna,

tak jsem tě miloval.

Musical score for measures 87-90. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *p*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

Ach, jakť padli udatní

a zahynula oděň válečná.

Musical score for measures 91-94. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *f* and *flag.*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

Musical score for measures 95-98. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *p*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

III. Chrám Šalamounův

Allegro $\text{♩} = 132$

Musical score for measures 99-106. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *p* and *mf*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

D, C, H, E_b, F, G_b, A_b

Poslal Šalamoun
k Chíramovi, řka:

Musical score for measures 107-114. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *mf*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

Ty víš, že David otec můj

nemohl vystavěti domu jménu Hospodina Boha svého pro války, kteréž
jej obkličovali.

Musical score for measures 115-122. The score is in 2/4 time and features a piano accompaniment with dynamic markings *mf*. The melody is in the right hand, and the bass line is in the left hand. The key signature has one sharp (F#).

8va - - - - -

Ale nyní Hospodin Bůh můj
dal mi odpočinutí všude vokol,
není žádného protivníka,
ani outoku nebezpečného.

37

meno mosso

Z té příčiny, aj, úmysl mám stavěti dům jménu Hospodina Boha svého,
jakož mluvil Hospodin

43

a tempo

p

Davidovi otci mému.

52

Stalo se tedy,
když uslyšel Chíram ta slova Šalamounova,

60

že se zaradoval náramně, a řekl:
Požehnaný Hospodin budiž nyní, kterýž dal Davidovi
syna moudrého

67

nad tím lidem tak mnohým.

76

86 $\text{♩} = 116-120$ *mf* C#,F#,G *mf*

Dům pak, kterýž stavěl král Šalamoun
Hospodinu,

94 *H_b* *H_b*

byl zdělí šedesáti loktů, a zšíří dvaceti, a zvýší třicíti loktů. Stala se pak řeč Hospodinova

99 k Šalamounovi, řkoucí: Toť jest ten dům, který ty stavíš. Jestliže budeš choditi v ustanoveních mých,

104 a soudy mé vykonávati, a ostříhati všech přikázání mých, chodě v nich, tedy upevním slovo své s tebou, kteréž jsem mluvil Davidovi otci tvému.

110 *H_b* *H_b*

A tak vystavěl Šalamoun dům, a dokonal jej.

116 *p*

Potom vystavěl sňi prostřední ze tří řadů kamení tesaného, a jednoho řadu dříví cedrového.

121 *Moderato* *mf* C,F

Poslav pak král Šalamoun, povolal Chírama z Týru,

proto že byl plný moudrosti a rozumnosti i umění dělání všelikého díla z mědi;

p *mf* *più mosso*

Udělal před domem
sloupy dva

na třiceti a pět
loktů zvýší

flag.

a makovice, kteréž byly
na každém svrchu,

na pěti loket.

Zdělal též i řetízky,

mf *cantabile*

a otočil je okolo makovic
těch sloupů,

a udělav jablek zrnatých sto,

dal mezi řetízky.

mp

A postavil ty sloupy
před chrámem,

jeden po pravé a druhý
po levé straně,

a dal jméno tomu,
kterýž byl po pravici Jachin,

a jméno tomu, kterýž
byl po levici, Boaz.

f *più f*

153 **Maestoso**

I dokonáno jest
dílo sloupů.

mp

159

I vnesli kněží truhlu smlouvy Hospodinovy
na místo její, do vnitřního domu.

Nic nebylo v truhle kromě
dvou tabulí kamenných,

rep. sempre

p cantabile

165

které tam vložil Mojžíš na Orebě.

f maestoso

170

1.11.2012

V roce 2013 vznikla z hudebního materiálu tohoto melodramu třívětá Biblická sonáta pro sólovou harfu. Celková stopáž této skladby je okolo 14 minut. Jednotlivé části: Moderato (David a Saul) - 6 min., Grave (Davidův nářek) - 4 min., Allegro (Stavba chrámu Šalamounova) - 4 min. Noty u autora: camerallis@volny.cz

Lukáš Matoušek

Skladby pro recitaci / Compositions for recitation

Letokruhy / Annual Circles (1962) pro flétnu a recitaci / for flute and recitation (text Josef Hrubý)	7´
Květ z ráje / Flower of Paradise (1982) pro dětský sbor a recitaci / for children choir and recitation (text Jaroslav Seifert)	9´
Óda na radost / Ode to Joy (2008), (recit, vl, vcl, pf), (text Vladimír Holan)	12´
David a Šalamoun / David and Salomon (2012), (recit, arpa) (text: Bible)	20´

Skladby pro harfu a s harfou / Compositions for or with harp

Ohlédnutí Orfeovo / Orpheus overwhelmed (1973), (fl, vla, arpa/pf)	9´
David a Šalamoun / David and Salomon (2012), (recit, arpa) (text: Bible)	20´
Biblická sonáta / Biblical sonata (2013), (arpa)	14´

Výběr skladeb pro orchestr nebo pro větší soubory

Selected compositions for orchestra or for bigger ensembles

Koncert pro bicí nástroje a dechy / Concerto for percussion and winds (1967) [Panton 1973] (1perc.solo; fl, ob, cl, fg, cor, 2tr, trb)	16´
Příběhy / Stories (1975) podle básní Vladimíra Holana / after poems by Vladimír Holan pro orchestr / for orchestra (2,2,2,2 / 2,2,0,0 / 2perc / archi)	12´
Proměny ticha / Metamorphoses of Silence (1977) pro smyčce / for strings	10´
Sonáta / Sonata (1980) pro kontrabas a komorní soubor / for double bass and chamber ensemble (fl, ob, cl, fg, cor; 2vl, vla, vcl)	10´
Kořeny času / Roots of the Time (Radices temporis) (1981/1999) pro symfonický orchestr / for symphony orchestra	15´
Fanfára 17. listopadu / Fanfare of the 17th November (1990) pro žesťové nástroje / for 12 brass (4tr, 4cor, 3trb, tba)	4´
Viderunt omnes fines millennii (1999) pro dechový kvintet a smyčce / for wind quintet and strings	6´
Paměť pražského palace / Memory of Prague's palace (2009) pro komorní orchestr / for chamber orchestra (1,1,1,1 / soli VI I, VI II, Vcl / archi)	10´
Věvec sonetů / Sonnet Sequence (1997/2000/2009) pro violoncello a orchestr / for cello and orchestra (2,2,2,2 / 2,2,0,0 / archi)	35´

Výběr komorních skladeb / Selected chamber compositions

Letokruhy / Annual Circles (1962) - verze pro sólovou flétnu / version for flute solo	5´
Intimní hudba / Intimate Music (1968) pro sólovou violu / for solo viola [Chester Music 1984] - verze Vcl solo [Chester Music 1984], nebo / or VI solo	6´
Barvy a myšlenky / Colours and Thoughts (1976), (ms, fl, cl, vla, cemb)	14´
Proměny ticha / Metamorphoses of Silence (1977) - 1980 verze pro smyčcový kvartet / version for string quartet	10´
Vzpomínka na pana Sudka / recollection on Mr. Sudek (1979) (2tr, cor, 2trb, tba)	10´
Sonáta / Sonata (1980) (vl, pf) – verze / version (2003) – vl, orch. da camera	15´
Sonatina („česká / Czech“) (1983) pro klarinet a klavír / for clarinet and piano [Radioservis] – verze / version (2007) pro altový saxofon a klavír / for alto saxophone and piano	8´
Kvintet / Quintet (1987) (fl, ob, cl, cor, fg)	9´
Věvec sonetů / Sonnet Sequence (1997/2000) (vcl, pf) – verze / version (2009) – vcl, orch	35´
Stíny a odlesky / Shadows and Reflections (1999/2000) (fl, cl, vl, vla, vcl, pf)	20´
MiN Kaleidoskop / MiN Kaleidoscope (2002) (fl, cl, fg, 2 vl, vla, vcl, pf) [Radioservis]	12´
Trio (2002) (cl, vl, pf)	12´
Mozaika (2003) (2 fl, pf)	7´
Sólo pro klarinet / Solo for clarinet (2003) (cl)	6´
Tři novelety / Three Noveletts (2004) (ob, vl, pf) - verze / version – (ob, 2vl, vla, vcl) (ob, archi)	14´
Fantasie (2008), (org)	6´
Sonety / Sonnets (2011) (vcl, pf)	19´
Praeludium Sancti Venceslai (2012), (org)	6´
Sonáta / Sonata (2013), (org)	14´

Provozovací materiál půjčuje autor / Performing material (scores and music) can be hired by composer
(Hačálka 247, CZ–25101 Tehov u Říčan, +420/777029518, +420/323601851)

cameralis@volny.cz

<http://www.musica.cz/skladatele/matousek-lukas.html>